

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการแปลงหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปสู่การสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการแปลงหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปสู่การสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interview) และแบบศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 11 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยสุ่มโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และในโรงเรียนทั้งหมดที่ได้รับการสุ่ม เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ทุกระดับชั้น ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 สัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นละ 1 คน ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 สัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทุกคน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 76 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยมีการวิเคราะห์หน่วยการวิเคราะห์เป็นโรงเรียนและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการแปลงหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปสู่การสอนของครูในแต่ละโรงเรียนก่อน จากนั้นจึงวิเคราะห์ภาพรวมทั้ง 11 โรงเรียน วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่ หากคำร้อยละและนำเสนอผลการวิจัยในรูปความเรียง และตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 40-44 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 15 ปีขึ้นไป ครูผู้สอนส่วนใหญ่เคยได้รับความรู้และในจำนวนครูผู้สอนที่เคยได้รับความรู้ส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในเรื่อง การอบรมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการ การอบรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและการอบรมการสร้างและการใช้สื่อการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยงานที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับการอบรมคือ สถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและสถาบันราชภัฏ

2. สภาพและปัญหาการแปลงหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปสู่การสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2.1 สภาพและปัญหาการวางแผนการสอน

2.1.1 การศึกษาความพร้อมของโรงเรียน โรงเรียนทั้งหมดมีการศึกษาความพร้อมของโรงเรียน ด้านที่มีการศึกษาความพร้อมของโรงเรียน คือ จำนวนอุปกรณ์และสื่อต่างๆ โดยสำรวจข้อมูลจากห้องสมุดและศูนย์สื่อ การจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยศึกษาเนื้อหาที่สอนและความพร้อมของอาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์โดยวิธีสำรวจ ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาความพร้อมของโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียนและ/หรือ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และครูผู้สอน ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนและ/หรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ คือ เป็นผู้ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการจัดหาอุปกรณ์และสื่อต่างๆ ตลอดจนเป็นผู้จัดประชุมครูผู้สอนเพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน ลักษณะการมีส่วนร่วมของครูหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต คือ สำรวจความต้องการในเรื่องอุปกรณ์และสื่อต่างๆ เป็นผู้สำรวจความพร้อมของอาคารสถานที่และ

ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ส่วนครูผู้สอนเป็นผู้สำรวจข้อมูลจำนวนอุปกรณ์และสื่อต่างๆ จากห้องศูนย์สื่อห้องสมุดและศึกษาเนื้อหาที่สอนเพื่อวางแผน การจัดการกระบวนการเรียนการสอน และศึกษาสถิติเก่าเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนจากปีที่ผ่านมา เพื่อวางแผนการจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

ปัญหาในการศึกษาความพร้อมของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการศึกษาความพร้อมของโรงเรียน ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ งบประมาณไม่เพียงพอ และสื่อที่มีไม่ตรงจุดประสงค์และ/หรือไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

2.1.2 การจัดทำแผนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนด้วยตนเอง วิธีการจัดทำ คือ ศึกษาเอกสารต่างๆ แล้วนำโครงสร้างเนื้อหาวิชาจากเอกสารดังกล่าวมากำหนดหัวข้อ เนื้อหาหลักและเนื้อหาย่อยให้สัมพันธ์กับระยะเวลาที่กำหนดจะสอนในแต่ละสัปดาห์แล้วนำเฉลี่ยเป็นรายชั่วโมง ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดทำแผนการสอน คือ ว่างในช่วงวันหยุดช่วงก่อนและหลังสอน ในการจัดทำแผนการสอนโรงเรียนทั้งหมดมีการปรับเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีการปรับทุกระดับชั้น เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่มีการปรับให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น คือ เนื้อหาเรื่อง “ท้องถิ่นชนบท” ปรับโดยเพิ่มเนื้อหาเรื่องกรุงเทพมหานครให้มากขึ้นและเน้นอาชีพที่พบเห็นในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่เช่น อาชีพอุตสาหกรรม อาชีพค้าขายและเนื้อหาเรื่อง “สิ่งแวดล้อม” ปรับโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหามลภาวะในกรุงเทพมหานคร ส่วนกิจกรรมที่มีการปรับให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น คือ พานักเรียนไปร่วมกิจกรรมที่วัด พานักเรียนไปทัศนศึกษาบริเวณชุมชนรอบโรงเรียนเพื่อศึกษาอาชีพใน ชุมชนและพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญในกรุงเทพมหานคร องค์ประกอบของแผนการสอนที่เป็นลายลักษณ์อักษร ประกอบด้วย ตารางสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และปัญหา/อุปสรรค กิจกรรมเสนอแนะ บันทึกหลังสอนและความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน รูปแบบของแผนการสอนของโรงเรียนทั้งหมดเป็นแบบเรียงหัวข้อ

ปัญหาในการจัดทำแผนการสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา

2.1.3 การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีการจัดทำในทุกระดับชั้น ซึ่งได้แก่ แผนภาพ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองวิทยาศาสตร์ เช่น ก้อนรูเข็ม ก้อนสติบลา แผนภูมิและเอกสารประกอบการเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำโดยใช้วัสดุเหลือใช้และหา

ได้ง่ายในห้องเรียน วิธีการจัดทำ ได้แก่ การจัดทำคนเดียว จัดทำร่วมกันในสายชั้นและจัดทำร่วมกับนักเรียน วิธีการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนจัดทำคนเดียว คือ ครูผู้สอนให้นักเรียนเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ มา ครูผู้สอนเบิกอุปกรณ์จากทางโรงเรียนแล้วจัดทำในช่วงว่าง ครูผู้สอนเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ เองแล้วจัดทำในช่วงว่างและซื้อสื่อการเรียนการสอนสำเร็จรูปแล้วนำมาดัดแปลงให้ใช้ได้เหมาะสม ส่วนวิธีการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนทำร่วมกันในสายชั้น คือ นัดประชุมครูผู้สอนจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนร่วมกันตามความถนัดและความสนใจ เบิกอุปกรณ์จากทางโรงเรียน หลังจากนั้นครูผู้สอนในสายชั้นจะผลัดเปลี่ยนกันใช้ สำหรับวิธีการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนจัดทำร่วมกับนักเรียน คือ ให้นักเรียนนำอุปกรณ์ต่างๆ มาแล้วมีการจัดทำร่วมกับนักเรียน และครูผู้สอนนำอุปกรณ์ต่างๆ มา มีการวางแผนในการจัดทำร่วมกับนักเรียน

ปัญหาในการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนประสบปัญหาในการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน ปัญหาที่พบ คือ เวลาในการจัดทำไม่เพียงพอ งบประมาณไม่เพียงพอและสื่อการเรียนการสอนที่จัดทำไม่มีความคงทนถาวรและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2.2 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน

2.2.1 วิธีสอนและเทคนิคการสอน

โรงเรียนทุกโรงเรียนครูผู้สอนมีการใช้วิธีการสอนทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ การใช้วิธีการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง การใช้วิธีการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและการใช้วิธีการสอนที่ยึดความร่วมมือของกลุ่ม ครูผู้สอนส่วนใหญ่เลือกวิธีสอนโดยพิจารณาตามความเหมาะสมของเนื้อหา สภาพความพร้อมของนักเรียนและความสนใจของนักเรียน

โรงเรียนทุกโรงเรียนครูผู้สอนมีการใช้เทคนิคการสอนทุกลักษณะผสมผสานกัน ได้แก่ การใช้เกม การแบ่งกลุ่ม การแข่งขัน การใช้คำถามและการใช้เพลง การเลือกใช้เทคนิคการสอนพิจารณาจากความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรม

ปัญหาการใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนไม่ประสบปัญหา

2.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนทุกโรงครูผู้สอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 โดยให้นักเรียนปฏิบัติการทดลองที่ง่ายและไม่

ซับซ้อน ทั้งรายบุคคลและ/หรือเป็นกลุ่ม และสำรวจสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียน ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 โดยแบ่งกลุ่มนักเรียน ปฏิบัติการทดลอง อภิปรายและสรุปร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและนักเรียนให้นักเรียนช่วยกันค้นคว้าศึกษางานที่ครูผู้สอนมอบหมายในห้องสมุดและใช้บัตรงาน สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มหรือแบ่งกลุ่มนักเรียนปฏิบัติการทดลองมีการอภิปรายและสรุปร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและนักเรียนใช้บัตรงาน ใช้ใบงานและพานักเรียนไปทัศนศึกษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

โรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎีชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 โดยสอนแบบบรรยายเนื้อหา ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและการสอนแบบถาม-ตอบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด แล้วรายงานหน้าชั้นมีการอภิปรายและสรุปร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน การสอนแบบบรรยายเนื้อหา สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดแล้วทำรายงานหน้าชั้น มีการอภิปรายและสรุประหว่างครูผู้สอนและนักเรียน สอบแบบถาม-ตอบ และใช้ศูนย์การเรียน

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาที่พบ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่างต้องใช้เวลามาก ทำให้สอนไม่ทันในชั่วโมงเรียน มีหนังสือ อุปกรณ์และสื่อให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอและนักเรียนมีจำนวนมากการแบ่งกลุ่มไม่ค่อยสะดวก ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความยากลำบาก

2.2.3 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โรงเรียนทุกโรงมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งกิจกรรมที่จัด ได้แก่ การจัดทัศนศึกษา การจัดนิทรรศการและป้ายนิเทศเหตุการณ์และวันสำคัญต่างๆ การจัดกิจกรรมสัปดาห์วิทยาศาสตร์และการจัดชุมนุมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูผู้สอนระบุว่า มีวิธีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 3 ลักษณะ ดังนี้ ลักษณะที่หนึ่งประชุมครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแล้ววางแผนดำเนินการในรูปโครงการเพื่อเสนอผู้บริหารโรงเรียน จากนั้นครูผู้สอนเตรียมความพร้อมให้นักเรียน โดยการ

ให้ความรู้และรายละเอียดต่างๆ ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัด ลักษณะที่สองประชุมครูผู้สอนในสายชั้นแล้วจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและมีการประเมินกิจกรรมที่จัด โดยคณะกรรมการกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่ได้รับมอบหมายและลักษณะที่สามประชุมครูผู้สอนในสายชั้น วางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ โดยปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ แล้วนำเสนอผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบ

ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา

2.2.4 การสอนซ่อมเสริม โรงเรียนส่วนใหญ่มีการสอนซ่อมเสริม ทุกระดับชั้น ลักษณะของการสอนซ่อมเสริม คือ สอนซ่อมเสริมเฉพาะนักเรียนที่เรียนอ่อนและสอนซ่อมนักเรียนที่เรียนอ่อน สอนเสริมนักเรียนที่มีผลการเรียนดี

สำหรับโรงเรียนที่มีการสอนซ่อมเสริมเฉพาะนักเรียนที่เรียนอ่อน คือ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ทบทวนถามตอบ ใช้ใบงาน ใช้ชุดการสอน ใช้ชุดวิดิทัศน์ ใช้บทเรียนสำเร็จรูปและ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบเก่า ส่วนโรงเรียนที่มีการสอนซ่อมนักเรียนที่เรียนอ่อนและสอนเสริมนักเรียนที่มีผลการเรียนดี คือ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ อ่านเอกสารประกอบการเรียน การสอนแบบถาม-ตอบและให้นักเรียนที่เรียนดีช่วยสอนเพื่อน

ส่วนช่วงเวลาที่ใช้ในการสอนซ่อมเสริมโรงเรียนที่มีการสอนซ่อมเสริมส่วนใหญ่จัดในช่วงหลังเลิกเรียน พักกลางวัน และตอนเช้าก่อนเข้าเรียน

โรงเรียนที่มีการสอนซ่อมเสริมทุกโรงมีปัญหาในการสอนซ่อมเสริม พบว่าครูผู้สอนประสบปัญหาในการสอนซ่อมเสริม ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนบางคนไม่สนใจเรียนซ่อมเสริม นักเรียนบางคนไม่มีเวลาเรียนเพราะต้องรีบกลับบ้านและผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้เรียนซ่อมเสริม

2.3 การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลก่อนเรียน พบว่า โรงเรียนทุกโรงมีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานและความพร้อมด้านต่างๆ ของนักเรียน วิธีการวัดคือ การทดสอบ การสังเกตและการตอบคำถาม ครูผู้สอนทั้งหมดนำผลการวัดและประเมินผลก่อนเรียนไปใช้วางแผนในการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ส่วนการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน พบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียน วิธีการวัด คือ ตรวจผลงาน การสังเกต การทดสอบและการตอบคำถาม ครูผู้สอนทั้งหมดนำผลการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและเพื่อจัดการสอนซ่อมเสริม

สำหรับการวัดและประเมินผลสรุปผลการเรียน พบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการวัดและประเมินผลสรุปผลการเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินการสอบผ่านเกณฑ์ของนักเรียน มีวิธีการทดสอบ การตรวจผลงาน การสังเกตและการใช้แฟ้มสะสมงาน ครูผู้สอนทั้งหมดนำผลการวัดและประเมินผลสรุปผลการเรียนไปใช้ในการตัดสินผลการเรียน รายงานให้ผู้ปกครองทราบและเพื่อจัดการสอนซ่อมเสริม

ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการวัดและประเมินผล ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนอ่านข้อความในแบบทดสอบไม่รอบคอบทำให้ผิดและได้คะแนนไม่ดีเท่าที่ควร ครูผู้สอนออกข้อสอบไม่ครอบคลุมเนื้อหาเพราะเนื้อหากว้าง ครูผู้สอนไม่มีเวลาในการวิเคราะห์แบบทดสอบและนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือและไม่ตั้งใจในการทดสอบภาคปฏิบัติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการแปลงหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปสู่การเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีข้อค้นพบที่น่าสนใจซึ่งสามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการวางแผนการสอน

1.1 การจัดทำแผนการสอน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนด้วยตนเอง วิธีการจัดทำ คือ ศึกษาเอกสารต่างๆ แล้วนำโครงสร้างเนื้อหาวิชาจากเอกสารดังกล่าวมากำหนดหัวข้อเนื้อหาหลักและเนื้อหาย่อยให้สัมพันธ์กับระยะเวลาที่กำหนดจะสอนในแต่ละสัปดาห์ แล้วนำมาเฉลี่ยเป็นรายชั่วโมง ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดทำแผนการสอน คือเวลาในวันหยุด ช่วงก่อนและหลังสอน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนการสอนด้วยตนเองนั้น เป็นสิ่งที่ดีและจะเอื้อประโยชน์ในการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง เพราะการสอนเองจัดทำแผนการสอนเองจะทำให้ครูผู้สอนวางแผนในการจัดการเรียนการสอนได้อย่าง

เหมาะสมและสามารถปรับปรุงแผนการสอนให้มีความเหมาะสมมากขึ้น ส่วนการที่ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการสอนเป็นสิ่งที่ดี เพราะทำให้ครูผู้สอนเตรียมจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพความพร้อมของนักเรียน ดังที่ สมพร จารุณี (2540) กล่าวว่า การจัดทำแผนการสอนเป็นกระบวนการจัดเตรียมสภาพการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่สุดที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนแต่ละบุคคลได้พัฒนาทักษะ ความสามารถ ได้รับความสนุกสนาน ได้ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม ความเห็นนอกเหนือจากวิธีการจัดทำแผนการสอนของครูผู้สอนดังกล่าว ตามที่พบจากผลการวิจัยครูผู้สอน ควรศึกษาวิธีการวัดและการประเมินผลการเรียนด้วย ดังที่ ปารุง กัดทอง และ ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (อ้างถึงใน จำเนียร ศิลปาวานิช, 2538) กล่าวว่า การวางแผนการสอนที่ดี ควรศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียน ตลอดจนการใช้แบบฟอร์มต่างๆ จะต้องทำความเข้าใจถึงแนวคิด เหตุผลและหลักการของการวัดผล ศึกษาวิธีการอย่างละเอียดโดยศึกษาเองและสอบถามผู้รู้ จนแน่ใจว่า สามารถปฏิบัติตามได้โดยถูกต้อง เข้าใจกลวิธีและเทคนิคต่างๆ ของการวัดผลทั้งในด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติแล้วจึงศึกษาแบบฟอร์มต่างๆ เพื่อการใช้แบบฟอร์มอย่างถูกต้อง

1.2 การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีการจัดทำในทุกระดับชั้น โดยในการจัดทำไม่มีการใช้วัสดุที่เหลือใช้และหาได้ง่ายในท้องถิ่น วิธีการจัด ได้แก่ ครูผู้สอนจัดทำคนเดียว ครูผู้สอนจัดทำในสายชั้นและครูผู้สอนจัดทำร่วมกับนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่โรงเรียนส่วนใหญ่ ครูผู้สอนมีการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนทุกระดับชั้น เป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เพราะจะช่วยให้การเรียนการสอนของครูผู้สอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างดีและรวดเร็วขึ้นทั้งนี้เพราะวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพวัลย์ ภาคสุวรรณ (2537) กล่าวว่า การที่โรงเรียนกระตุ้นครูให้ผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง ยังเป็นโอกาสให้ครูพัฒนาวิธีการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ควรจัดทำจากวัสดุเหลือใช้และหาได้ง่ายในท้องถิ่น เพราะการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นเป็นการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และเป็นการประหยัด ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา ณ นคร (2532) กล่าวว่า ในการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนต้องพยายามแสวงหาจัดทำและใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุน ส่งเสริมครูผู้สอนในการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยในโรงเรียนที่ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้ ผู้บริหารควรส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมในเรื่องการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนจะทำให้ครูผู้สอนได้รับการ

พัฒนาทางด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะในการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ปัญหาที่พบ คือ เวลาในการจัดทำไม่เพียงพอ และงบประมาณไม่เพียงพอ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจแก้ปัญหาด้วยการเปลี่ยนวิธีการจัดทำที่ใช้เวลาน้อยลงและเป็น การช่วยประหยัดงบประมาณได้ เช่น การจัดทำร่วมกันในสายชั้น หรือการจัดทำเป็นกลุ่มโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญมี เฌรยอค (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การจัดทำสื่อการเรียนการสอนอาจทำร่วมกัน เป็นกลุ่มโรงเรียน จะช่วยแบ่งเบาภาระและการทำงานของครูและจะครอบคลุมเนื้อหาสาระได้มากกว่า เพราะช่วยกันทำเป็นการประหยัดแรงงานและงบประมาณ

2. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน

2.1 วิธีสอนและเทคนิคการสอน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนทุกโรงครูผู้สอนมีวิธีการสอน ทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ วิธีสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง วิธีสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และวิธีสอนที่ยึดความร่วมมือของกลุ่ม โรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนเลือกวิธีสอนโดยพิจารณาตามความเหมาะสมของเนื้อหาและสภาพความพร้อมของนักเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เป็นการเหมาะสมที่ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนทั้ง 3 ลักษณะ เพราะจะทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและนักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ทำให้นักเรียนมีสภาพความพร้อมมากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเลือกวิธีสอนสามารถพิจารณาจากองค์ประกอบอื่นๆ นอกเหนือจากการเลือกวิธีสอนโดยพิจารณาตามความเหมาะสมของเนื้อหาและสภาพความพร้อมของนักเรียน ดังที่ จำเนียร ศิลปาวานิช (2538) กล่าวว่า การเลือกวิธีสอนมาใช้ให้เหมาะสมและได้ผลดี เป็นศิลป์และยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการสอน เนื่องจากวิธีสอนมีหลายวิธี ทุกๆ วิธีย่อมมีประโยชน์และเหมาะสม การเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับบทเรียน ต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ได้แก่ ความมุ่งหมายของการเรียน ธรรมชาติแห่งเนื้อหาวิชา ลักษณะเนื้อหา ของบทเรียน ชั้นและวัยของนักเรียน วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้และจำนวนนักเรียนที่จะสอน

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนทุกโรงมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่1-2 โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่ง่ายและไม่ซับซ้อน สำรวจสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียน ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 โดยแบ่งกลุ่มนักเรียน ปฏิบัติการทดลอง อภิปรายและสรุป

ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มหรือแบ่งกลุ่มนักเรียน ปฏิบัติการทดลองมีการอภิปรายและสรุปร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน

โรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎีชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-2 โดยสอนแบบบรรยายเนื้อหา ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และการสอบแบบถาม-ตอบ ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 โดยให้นักเรียนทำ แบบฝึกหัดและให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดแล้วทำรายงาน สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดแล้ว ทำรายงาน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ และภาคทฤษฎี ทุกระดับชั้น ไม่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ซึ่งยังเป็นการสอนแบบบรรยายเนื้อหาและการสอนแบบถาม-ตอบ อาจทำให้นักเรียนไม่สนใจและกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เท่าที่ควร กิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต นั้นมีการตอบสนองการพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนมีมากมายซึ่งครูผู้สอนสามารถนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ดังที่ ตุมน อมรวีวัฒน์ (อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2527) ได้เสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ไว้ดังนี้ กิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาและปฏิบัติจริง ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมุติ การทดลอง การสังเกต การบันทึก การรายงาน การสาธิต การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ การเชิญวิทยากร การจัดศูนย์การเรียนและการถามตอบ เป็นต้น ส่วน กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่ม ได้แก่ การรายงาน การให้นักเรียนจัดทำโครงการหรือวางแผนงานร่วมกันและการวางแผนงาน การรายงาน การให้นักเรียนจัดทำโครงการหรือวางแผนงานร่วมกันและการวางแผนงานร่วมกัน เป็นต้น สำหรับกิจกรรมที่เน้นการนำความรู้ไปใช้โดยการจัดระบบการเรียนรู้ที่เป็นกิจกรรมในการดำเนินชีวิตด้านต่างๆ ของคนในสังคมปัจจุบัน ได้แก่ การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ การปฏิบัติตนเพื่อให้มีสุขภาพยืนยาว การประกอบอาชีพและ การดำรงชีวิต ในครอบครัว เป็นต้น และกิจกรรมที่เน้นประสบการณ์ใกล้ตัว-ไกลตัวผู้เรียน ได้แก่ จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาหรือเหตุการณ์ที่มีผลกระทบโดยตรงกับผู้เรียนก่อนแล้วจึงจัดประสบการณ์ที่ไกลตัวออกไป ตลอดจนกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนนำความรู้และประสบการณ์จากแหล่งต่างๆ มาใช้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการและรับผิดชอบดำเนินโครงการนั้นๆ ส่วน จูไรรัตน์ นิพัทธศักดิ์ (2529) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นเรื่องของผู้เรียนแต่ละคน ผู้เรียนจึงเป็นผู้กำหนดวิธีการเรียนรู้ขึ้นเอง หาใช่ครูหรือวัสดุอุปกรณ์เป็นผู้กำหนดไม่ ดังนั้น การเรียนรู้ที่บังเกิดผลตามความเชื่อนี้จึง

ต้องเป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นั่นคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนจะต้องเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ได้ทำ ได้ลองแก้ปัญหาและค้นพบคำตอบด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับ แรมสมร อยู่สถาพร (2538) กล่าวว่า การส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนวิธีหนึ่ง ที่มีประสิทธิภาพ คือ เทคนิคที่มุ่งเน้นกระบวนการ ช่วยให้เด็กได้รับความรู้ เกิดทักษะในการทำงานและส่งเสริม การคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ตลอดจนนำหลักสูตรไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.3 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งกิจกรรมที่จัด ได้แก่ การจัดทัศนศึกษา การจัดนิทรรศการ และป้ายนิเทศเหตุการณ์และวันสำคัญต่างๆ โรงเรียนส่วนใหญ่มีวิธีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 3 ลักษณะ ดังนี้ ลักษณะที่หนึ่งประชุมครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแล้ววางแผนดำเนินการในรูปโครงการเพื่อเสนอผู้บริหาร จากนั้นครูผู้สอนเตรียมความพร้อมให้นักเรียนโดยการให้ความรู้และรายละเอียดต่างๆ ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัด ลักษณะที่สองประชุมครูผู้สอนในสายชั้น แล้วจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและมีการประเมินกิจกรรมที่จัด โดยคณะกรรมการกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่ได้รับมอบหมาย และลักษณะที่สามประชุมครูผู้สอนในสายชั้น วางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ โดยปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ แล้วนำเสนอผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขอความเห็นชอบ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรให้นักเรียนมีโอกาสร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ในการจัดศึกษาเพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่นักเรียน ดังที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, (2527) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่าก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างครูและนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปปฏิบัติและแสวงหาประสบการณ์ด้วยตนเอง ส่งเสริมความรับผิดชอบ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความเป็นผู้นำและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และรู้จักการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย ส่งเสริมผลการเรียนในชั้นเรียนให้ดีขึ้น ก่อให้เกิดความสนุกสนาน จิตใจเบิกบาน ทำให้ไม่เบื่อหน่ายในการเรียนและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มีวิธีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมีการประสานงานกันเฉพาะครูผู้สอนในสายชั้นและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเท่านั้น ดังที่ สิริวรรณ ศรีพหล และ ชีรยุทธ เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา (2527) กล่าวถึง หลักการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า ครูและนักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษานักเรียนเป็นผู้ประสานงาน และร่วมดำเนินงาน วางจุดมุ่งหมายในการจัดให้ชัดเจน วางแผนการดำเนินงานให้รัดกุม แบ่งหน้าที่

ความรับผิดชอบและมีการประเมินผลงาน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม จัดให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน ส่งเสริมความรู้และความบันเทิงตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสวงหาประสบการณ์ด้วยตนเอง

8. การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลก่อนเรียน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนทุกโรงครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานและความพร้อมด้านต่างๆ ของนักเรียน วิธีการวัด คือ การทดสอบ การสังเกตและการตอบคำถาม โรงเรียนทุกโรงครูผู้สอนนำผลการวัดและประเมินผลก่อนเรียนไปใช้วางแผนในการจัดการเรียนการสอน ส่วนการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนทุกโรงครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียน มีวิธีการวัดคือ ตรวจผลงาน การสังเกตและการทดสอบ โรงเรียนทุกโรงครูผู้สอนนำผลการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและเพื่อจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริม สำหรับการวัดและประเมินผลสรุปผลการเรียน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนทุกโรงครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลสรุปผลการเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินการสอบผ่านเกณฑ์ของนักเรียน มีวิธีการวัดคือ การทดสอบ การตรวจผลงาน การสังเกตและการใช้แฟ้มสะสมงาน โรงเรียนทุกโรงครูผู้สอนนำผลการวัดและประเมินผลสรุปผลการเรียนไปใช้ในการตัดสินผลการเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การวัดและประเมินผลสรุปผลการเรียนทุกกระยะมีความสำคัญมาก ครูผู้สอนจึงควรมีการวัดและประเมินผล นักเรียนได้อย่างถูกต้องและครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยเลือกวิธีการที่เหมาะสมหลายๆ วิธี ซึ่งสอดคล้องกับ จูไรรัตน์ นิพัทธ์ศักดิ์ (2529) ที่กล่าวว่า การวัดผลต้องให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ในการวัดและประเมินผล มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆ ของเด็ก สิ่งที่มาจากการวัดผล คือ การแก้ไขปรับปรุงเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น

สำหรับปัญหาการวัดและประเมินผลการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหา ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนอ่านข้อความในแบบทดสอบไม่รอบคอบ ทำให้ผิดและได้คะแนนไม่ดีเท่าที่ควร ครูผู้สอนออกข้อสอบไม่ครอบคลุมเนื้อหาเพราะเนื้อหากว้าง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ปัญหาการอ่านนับเป็นปัญหาที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่กำลังประสบอยู่ ทั้งที่การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นของนักเรียน ในการเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้ต่างๆ ดังที่ รัตนา ศิริพานิช (อ้างถึงในประทีป แสงเปี่ยมสุข, 2540) กล่าวว่า ปัจจุบันปัญหาที่สำคัญในการอ่าน คือ นักเรียนขาดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องไม่ได้จดจำสิ่งที่เรียนหรืออ่านไปแล้วไม่ได้ ในการ

เรียนวิชาต่างๆ นักเรียนต้องอ่านเนื้อหา คำสั่งและโจทย์ ปัญหาจากหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด ตำราต่างๆ ถ้าไม่เข้าใจก็ทำให้การเรียนไม่ได้ผล ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ทั้งในส่วนตัวผู้เรียนเอง และประเทศชาติ นักเรียนในชั้นประถมศึกษาสอบตกซ้ำชั้นมีเยอะมาก สาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการซ้ำชั้น คือ นักเรียนมีปัญหาในการอ่าน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปสู่การสอนของครู ดังนี้

1. ผู้บริหาร

1.1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดทำหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน

1.2 ควรจัดส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมในเรื่อง การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

1.3 ควรกระตุ้นให้ครูผู้สอนมีการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนร่วมกันในสายชั้นหรือจัดทำเป็นกลุ่ม โรงเรียน เพื่อแบ่งเบาภาระและการทำงานของครูผู้สอน

2. ครูผู้สอน

2.1 ควรมีการจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนจากวัสดุเหลือใช้และหาได้ง่าย ในท้องถิ่นให้มากขึ้น

2.2 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นกระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดตัดสินใจ แก้ปัญหาและปฏิบัติจริง ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย

2.3 ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประสานงานและดำเนินงานในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. การศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย